

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte : " 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Passajul Român, No 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Haas, place du Bourse, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, I. Wollzeile, 14. Biroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58. Biroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele streine

Roma, 10 Noembrie.

Cardinalul Lavignier a supus guvernului francez și Papei proiectul reconstruirii orașului Cartagina, care apoi să formeze centru activității misiunii catolice în Africa.

Londra, 10 Noembrie.

Se vorbește că comitele Kalnoky a asigurat pe ambasadorul englez din Viena, că Austro-Ungaria ar considera drept casus belli o ocupare rusească a Bulgariei. *Standard* află din Berlin, că Germania privește o înțelegere austro-engleză asupra Bulgariei nu numai cu mulțumire, ca cel mai bun mijloc de a opri o înaintare mai departe a Rusiei, ci va face totul spre a dovedi, că nu e în partea Rusiei; Germania va face în curând demersuri spre a îndupleca pe Italia să se alature la înțelegerea austro-engleză, activ de e posibil, sau cel puțin pasiv.

Berlin, 10 Noembrie.

În cercurile politice se neagă, că Germania s'ar fi alăturat la o interpelare colectivă a marilor Puteri la Petersburg. Din contra se confirmă, că cererea austro-ungară, ca Rusia să-și numească pe candidatul său la Tronul bulgar, a fost sprijinită de Germania.

Berlin, 10 Noembrie

Berliner Tageblatt spune, că Rusia a designat de candidat la Tronul Bulgar pe Prințul de Mingrelia.

Limbajul de astăzi al foii *Nord. Allg. Zeitung* nu prea e rusofil. Numita foaie atribue discursului lui Salisbury importanța unei programe. Din critica ei se vede, că o prelungire a încercărilor bulgare ar fi în contra intențiilor politice engleze. Se pare că desfășurarea lucrurilor în peninsula balcanică se apropie de granița extremă, peste care Cabinetele din Viena și Londra nu vor mai putea observa rezerva de până acum. Lucrul se va vedea mai bine după ce va fi vorbit Kalnoky în Budapesta. *Nord. Allg. Zeitung* mai constată, că regența bulgară cată să facă tot posibilul spre a pune capăt unei situațiuni penibile, create de Kaulbars, și care nu mai poate dura mult timp.

Londra, 11 Noembrie.

Ziarele englezești aplaudă alegerea prințului Waldemar; dar nu cred că cesiunea se va regula ușor.

Viena, 11 Noembrie.

Ziarele discută discursul lordului Salisbury în același timp cu alegerea prințului Waldemar.

Fremdenblatt spune că politica expusă în discursul lordului Salisbury nu poate decât să întărească tendințele pacifice ale Austriei și Angliei și credința într-o acțiune comună a tuturor Puterilor pentru a face să se respecte tratatele.

Die Presse e de părere că agitațiunile actuale din Bulgaria nu dau încă loc la o acțiune a Puterilor, care privesc aceste evenimente cu nemulțumire, dar că un pas înainte mai mult, ar putea aduce o schimbare totală în gruparea Puterilor.

Cannes, 11 Noembrie.

Prințul Waldemar răspunzând regentei, mulțumește Sobraniei pentru onoarea ce i face și adaugă că aparține tatălui său de a lua o hotărâre, dar crede că el va fi reținut prin alte datorii. Acest răspuns e considerat ca prevestitorul unui **refuz**.

Tirnova, 11 Noembrie.

Nu se știe încă într'un mod exact ce conduită va urma guvernul, după ședința Sobraniei în care se va încunoaștința Adunării răspunsul regelui Danemarcei în privința alegerii prințului Waldemar. Se crede că el va primi îndată. Un oare-care număr de deputați părăsesc deja Tirnova, chemați fiind de afacerile lor private.

Petersburg, 11 Noembrie.

Organele oficiale rusești spun că Rusia nu poate recunoaște nici o deciziune a Sobraniei actuale; trebuie o altă Sobranie, aleasă peste 2 luni, când spiritele vor fi liniștite. *Novoe Vremea* spune că nu trebuie să se presupună că alegerea prințului Waldemar va modifica opiniunea guvernului rusesc, și că de altminteri e sigur, că prințul Waldemar va refuza Tronul Bulgariei.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Lemberg, 11 Noembrie.

Călătorii sosiți din Podolia rusească spun că de-alungul graniței austriece se adună multe trupe rusești. Spre a nu se face cu sgomot concentrarea, trupele se împart în detașamente mici prin sate și orașele. Așa orașulul Meșibus e plin de trupe.

Roma, 11 Noembrie.

Vaticanul a adresat Cabinetelor europene o nouă Notă asupra situațiunii Bisericii în Italia. Luând ca punct de plecare sberbarea de la Mentana Nota expune toată starea preteniei mișcări anti-bisericești din Italia, relevă împrejurarea că această mișcare trece și pe teritoriul Romei și în fine încheie atrăgând atențiunea asupra situațiunii imposibile a Papei.

Viena, 11 Noembrie.

O scrisoare adresată din Berlin *Correspondenței politice* spune că prințul de Bismarck crede că servește mai bine interesele păcii, făcând serioase și sincere silințe pentru a reconcilia opiniunile divergente, intervenind între interesele contrarii și depărtând neînțelegerile.

Sofia, 12 Noembrie.

Ministrul afacerilor streine a comunicat ieri reprezentanților Puterilor o copie după telegrama adresată de regență și guvern prințului Waldemar, pentru a-l anunța alegerea sa de către Sobranie.

Această alegere a produs bun efect. Se crede că Rusia va vedea în acest fapt dorința delegațiilor poporului de a-și atrage bunele dispozițiuni ale Țarului.

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 1 Noembrie.

Intreaga luptă politică din România este caracterizată prin expresia violentă, îndreptată împotriva persoanelor dar goală de idei.

Dacă vei citi jurnalele, nu vei găsi, în partea politică, aproape nimic alt decât cuvinte injurioase aruncate de unii altora, așa încât dacă te vei lua după ce zic organele guvernamentale despre opozițiune și cele opoziționale despre guvern, ar trebui să crezi că frunțașii acestei țări sunt toți nerozi, hoți, trădători și mișei. Cine din România a scăpat de vr'una din aceste calificări?

Dacă jurnalistica arțăgoasă ar avea dreptate, ar trebui să ne punem cenuse pe cap și să disperăm de viitorul acestei țări.

Din fericire frunțașii noștri nu merită aceste calificări violente. Au însă mai toți, după a mea părere, o vină și anume: că înțeleg strimț cuvântul *politică* și că nu se aplică a face sănătoasă educațiune politică a acestei țări.

* *

Despre chipul cum înțeleg densii cuvântul *politică* este întreaga noastră viață, de când avem un regim constituțional.

Opozițiunea tot-d'auna a criticat pe tonuri variate, în Parlament, în presă, prin întruniri, tot ce face și gândește guvernul, și a dat publicului făgăduieli cari mai de cari mai îngerești. A doua zi însă, după ce opozițiunea a devenit guvern, promisiunile au început să se uite și practicele celor căzuți să fie imitate, de multe-ori întrecute în partea cea rea.

N'am avea decât să ne amintim agitațiunea coalițiunii de la Mazar-pașa în contra guvernului conservator, cu amenințările îndreptate Tronului, cu violența organelor opoziționali, cu retragerea din Parlament, cu promisiunile din manifestul alianței de răsturnare, — și să le comparăm cu *acta et gesta*

din acești 10 ani de guvernământ, — pentru a avea imaginea reală a modului cum se înțelege la noi *politică*.

Par-că ideea cea mai înaltă, care încălzește lupta dintre deosebitele grupări, este puterea, pentru beneficiile puterii, iar nu pentru realizarea unei sume de cugetări înalte, cari ar trebui să constituie caracterul distinctiv al oricărei formațiuni politice.

Opozițiunea ajunsă la putere caută să păstreze cât mai tare puterea, slujindu-se de tot aparatul administrativ întru acest scop, făcând toate sacrificiile de conștiință și de avere a țării pentru acest scop, silindu-se să nimicească prin toate mijloacele pe adversari. De aci «tolerare de procese scandaloase», păsuirii vătămătoare pentru averea publică, subordonarea intereselor Statului lăcomiei celor ce sprijinesc guvernul. Cei de la cârmă sunt mai mult un consiliu de administrație al intereselor momentane ale acționarilor partidului, decât înaltul consiliu politic al Statului, care să prezinte Parlamentului soluțiuni înțelepte pentru ridicarea țării, care să urmărească cu pasiunea patriotului cultul satisfacerea supremelor interese de întărire și de progres ale țării.

Așa s'a înțeles și se înțelege de către cei mai mulți cuvântul *politică*, și de aci atâtea urmări scandaloase, pe cari le am constatat în trecut, le constatăm acum și le vom mai constata încă mult timp. Depinderile rele cu greu se pot desrădăcina.

* *

Din această cauză, de natură mai mult intelectuală, oamenii de pe la cârmă nu s'au putut aplica la facearea unei sănătoase educațiuni politice a acestei țări. E greu de a face educațiunea cuiva, chiar când ești destul de luminat pentru aceasta, dar când tu însuși nu înțelegi bine cuprinsul cuvântului *politică*, cum ai să deprinzi pe alții a-l înțelege și a-l practica?

Ceea ce până acum a rezultat pentru credința publică din luptele noastre politice este întristător. Lumea nu mai crede în promisiuni; ea le consideră pe toate, chiar și pe cele care ar fi sincere și oneste, ca niște amăgiri spre a ajunge la putere.

N'am văzut — zice dânsa — pe cei ce declarau că este un abis între țară și Tron, devenind consilieri ai Tronului?

N'am văzut pe cei ce au conspirat în contra Suveranului, pe cei ce au proclamat căderea Lui, pe care L'au amenințat și L'au batjocorit până în legăturile sacre de familie, devenind miniștrii și curtezani ai Palatului?

N'am văzut pe cei ce jurau în numele libertății dictând sau tolerând acte brutale în contra libertății individuale, libertății presei, libertății întrunirilor?

N'am văzut oare mai toate promisiunile făcute prin manifestul de la Mazar-pașa răsturnate, călcate în picioare și nimicite prin acte contrarii?

Și rezultatul final al tuturor acestor fapte este slăbirea încrederii în promisiunile partidelor, un fel de scepticism nenorocit ce cucerește mai toate inimile. Și dacă ar fi numai atâtea răul încă n'ar fi

prea mare; dară se pare, că a intrat în convingerea tinerimei că nu prin meritele reale se poate ridica un om în societatea românească, ci numai prin legarea lui de pulpana unui patron de la putere.

* *

Disordinea intelectuală, din punctul de vedere politic este foarte mare.

De această disordine, roditoare de multe rele, sunt cu deosebire răspunzători frunțașii Statului nostru.

În căderea lor este de a formula rațiunea de a fi a diferitelor grupări politice, așa cum o reclamă spiritul modern al societății. Fără această formulare, partidele sunt o întovărire de interese individuale puse sub dependența unui patron, dar nu niște factori politici cari să poată lucra la fericirea Statului. Formularea trebuie să conțină soluțiunile principiale față cu trebuințele de căpetenie ale Statului.

Cum se poate găsi aceste soluțiuni?

Cine este convins că politica este o știință foarte complicată, care cuprinde toate interesele materiale și morale ale Statului, iar nu o calificare pe care o poate îmbrățișa cu succes ori-ce netrebnic, știe că numai prin studiu și prin procedările care conduc pe omul de știință la aflarea adevărului, se poate ajunge la soluțiunile politice.

Întărirea și prosperitatea Statului nu atarnă numai de dorința noastră. Dacă ar fi așa, într-o clipă România ar fi țara cea mai fericită din lume. Idealul acesta e subordonat la sute și mii de condițiuni, care constituie or-cum diferitele trebuințe ale Statului. Aceste trebuințe, aceste condițiuni de întărire și de prosperitate trebuie mai întâi bine cunoscute; apoi vine rândul mijloacelor prin care se pot cu siguranță satisface trebuințele. Dar atât mijloacele cât și trebuințele nu se descoperă prin inspirațiuni momentane și de către ori-cine. Trebuie știință, trebuie studiu, trebuie metodă.

De lucru acesta se pare că nu și-au dat seamă grupările noastre politice. De aci disordinea intelectuală ce se constată în Statul român. Nu mai știți ce voiesc fiecare, într'un mod clar și distinct, în politică. Știți numai că fie-care vrea să fie la putere.

Natural că nu se poate pretinde unui partid să aibă toate soluțiunile gata, când vine la putere. Dar sunt soluțiunile de principiu în raport cu trebuințele de căpetenie ale unui Stat, pe cari ori-ce partid trebuie să le aibă în felul lui, și fără de cari nu merită numele de partid politic.

Acest lucru însă trebuie să-l aibă fie-ce partid; și al doilea lucru pe care mai trebuie să-l aibă este fidelitatea în soluțiunile arătate publicului și în virtutea cărora a dobândit puterea. Prima este condițiune de capacitate politică; secunda este o condițiune de onestitate politică.

Este neapărată necesitate ca aceste condițiuni să intre în sângele celor ce aspiră a guverna Statul, căci altfel din disordinea intelectuală vom trece la descompunerea morală și materială a Sta-

tului, și descompunerea duce la pierderea individualității Statului.

* *

Aceste cugetări îmi permit a le supune judecării staturilor-majoare ce conduc luptele noastre politice. Nu vrea, cu acest prilej, să indic bărbații cari, după a mea părere, s'au silit a da această direcție vieții noastre politice, pentru a nu deștepta simțiminte ce trebuiesc departate din sufletele frunțașilor. Dar sunt convins că acesta este drumul științei, care ne va desface de deprinderile greșite de cugetare în care ne consumăm forțele fără a folosi Statului, și care ne va conduce cu siguranță la o viață politică sănătoasă, care să fie o patriotică întrecere pentru a da Statului român condițiunile adevărate de întărire și de prosperitate.

Pe mine pugilatul electoral de acum nu mă interesează mult. El este o ghiontuială dată în întunericul pasionat al luptei. Alegătorii mai din toată țara nu știu limpede și cinstit pentru cine să voteze. Stăpânirea duce la urnă pe unii cu amenințări sau promisiuni. Opozițiunea chiamă pe alții înfierbântind critica generală. Va vota fie-care cum el va tăia capul. Resultatul nu poate să aibă vr'o însemnătate deosebită, căci conștiința alegătorilor nu este încă îndestul de clarificată asupra votului.

Ceea ce mă interesează mult este înlăturarea disordinei intelectuale ce învleue viața noastră politică și deșteptarea conștiinței asupra întregii însemnări ale luptei politice. Atunci mișcările noastre vor dobândi valoarea de care sunt străine astăzi.

A.

CRONICA ZILEI

Se crede că M. M. L. L. Regele și Regina vor sosi în Capitală peste 10 zile împreună cu A. A. L. L. principii Leopold și Ferdinand de Hohenzollern.

S'a acordat d-lui general A Angelescu, ministru de resbel, înalta autorizațiune de a primi și purta însemnele de mare-cruce ale ordinului *S-ta Ana*, ce i s'au conferit de M. S. Împăratul tuturor Rusiilor.

Execuatorul a fost acordat D-lui Phocion Ziron, numit vice-consul al Greciei la Calafat, în locul d-lui Pergamalis.

D. B. Mendl, vice-consulul Suediei și Norvegiei la Brăila, întorcându-se din concediu, a reluat direcțiunea oficiului său.

Primul ministru a plecat aseară la Flo-rica.

Un comerciant din Botoșani a fost bătut alaltăier de niște «onorabili indignați».

Azi se începe punerea tuburilor pentru distribuirea apei. Lucrările vor dura cât va fi timp frumos.

Maine la orele 10½ părintele Dumitru Radu va ține o predică în limba română în catedrală Sf. Iosif.

Instrucțiunea afacerii bandei lui Stancu Lupu s'a terminat.

Săptămâna viitoare d. ministru de resbel va face o inspecție în Galați.

D. locot.-colonel Warthiady a fost decorat de M. S. Regele Suediei cu crucea de

comandor al ordinului *Spada*, și d-lui Dui-lin Zamfirescu, atașat de legățiune, i s'a acordat crucea ordinului *Vasa*.

Din zi în zi se acreditează zgomotul că d. Ath. Moschuna, secretarul general al ministerului de interne se va retrage din acest post, pentru a se duce prefect într'un județ. Ca succesor, unii zic că va veni d. M. Paleologu, iar alții asigură că va veni d. C. Ciocărlan, inspector administrativ.

Epoca află că ténérul C. Peretz ducându-se la mai mulți alegători să împartă niște liste d'ale candidaților opozițiunii, și ieșind din casa cu Nr. 69 din strada Icoanei, care este în fața unei secții de poliție, a fost urmărit și bătut de agenții polițienești.

Se vede că redactorii *Epocei* sunt urșiți ca veșnic să fie prizonieri de poliție și bătut. Ieri chiar d. Filipescu proprietarul ziarului *Epoca* a fost bătut d'un agent polițienesc.

O maladie, care trebuie să fie aceea a Anginei, ni se comunică că bântue copii din comuna Vlădeni, plasa Filipesci. Copii după o inflamațiune la gât mor sufocați în 3-4 zile. Nici un serviciu medical nu s'a văzut pe acolo pentru combaterea epidemiei. Pentru ce oare s'a mai înființat cu atată zgomot și cheltuieli o înaltă instituțiune sanitară menită d'a combate maladiile, dacă nu e pusă în cunoștință de cei însărcinați cu aceasta, când se ivesc cazurile de mortalitate prin comunele rurale? se întreaba ziarul *Democratul* din Ploiești.

Citim în *Liberalul* din Iași:

Stingerea din viață a ultimei descendente din familia fostului Domn Ghica decapitatul, s'a întâmplat la 28 l. c. prin moartea grabnică a d-soarei Clara Antoniu, care din cauza unei pneumonii părăsi lumea în etatea cea mai frumoasă de 20 de ani. În morimantarea s'a făcut atât de liniștit, în cât nu-ți venea a crede, că de soarta acestei ființe s'a ocupat Camera înainte de un deceniu, având în vedere o subvenție ce ar fi fost necesară pentru o educație demnă descendenței ei.

Astăzi nu mai are nici o dorință, de că să-și fie țărana ușoară!

DECRETE

Se numesc definitiv în posturile ce ocupă provisorii institutele și institutorii cari urmează:

D-na Eliza Nichifor la clasa I a școlii Nr. 2 din coloarea Roșie din București. — D-ra Alexandrina Brănescu la clasa II, Nr. 3 din Craiova. — D-ra Elisabeta Penu de la clasa I, școala Nr. 4 din Galați. — D-ra Elena Stavrică la clasa II, școala Nr. 4 din Galați. — D-na Eufrosina Teodorescu la clasa III, școala din Dorohoi. — D-na Eufrosina Marcovici la clasa II și director la școala din Târgu Frumos. — D-na Natalia Manolescu la clasa IV și director la școala din Tecuci. — D. G. Șerban la clasa I și II, școala din M. Hălenț. — D. Al. Vasiliu la clasa I și II, școala Nr. 3 din Piatra. — D. Isidor Atanasiu la clasa I, școala Nr. 1 "Grigore Alexandru Ghica Voivod", din Roman. — D. C. Dafinescu la clasa II, școala Nr. 2 din Galați. — D. C. Manolescu la clasa I, școala Nr. 3 din Tecuci. — D. State C. Valeanu la clasa III, școala Nr. 3 "Adamache", din Tâtarăși, în Iași.

D. Anastase Sava, deputat și fost prefect, s'a numit în funcțiunea de comisar al guvernului pe lângă creditul agricol din județul Botoșani, în locul vacant. — D. Petre Georgescu, fost sub casier, se numește, la casieria județului Fălciu. În funcțiunea de sub casier, în locul d-lui Leon Dumitrescu, care se va chema în altă funcțiune. — D. Nicolae Popescu este numit controlor fiscal, în locul d-lui I. M. Nisipeanu, demisionat.

DIN AFARA

Francia

Într-una din zilele trecute d. Raoul Duval a ținut în Camera franceză un discurs, ce formează și astăzi obiectul discuțiilor în foile streine. Deja în timpul vacanțelor d. Raoul Duval a început, împreună cu d. Lepoutre, să lucreze pentru formarea unei partide a *Dreptei republicane*. D. Duval și-a dezvoltat acum programa, cu care ocaziune a spus atât Republicanilor, cât și monarhiștilor adevăruri crude. El a imputat Republicanilor, că sunt prea exclusiviști și nu fac nimic spre a atrage în partea lor pe cei nehotărâți. Monarhiștilor le-a spus, că și pierd puterile într-o opozițiune neroditoare; că alegătorii au întors spatele conservatorilor, îndată ce aceștia au început să vorbească despre *monarhie*, că cererea unui plebiscit e nerealisabilă, de oare-ce nici Republicanii, nici regalisti n'ar suferi o asemenea încercare. Îndesert protestară monarhiștii, căci începând de la Republicanii din Centrul stâng până la Stanga extremă aplaudă pe Duval și miniștrii se grăbiră a-l felicita.

Toată presa republicană a primit cu simpatie discursul lui Raoul Duval, care o dinoară fusese Bonapartist; din contra presa conservatoare, afară de *Figaro*, îi face imputări aspre.

În Paris se așteaptă să apară în curând o broșură, scrisă de Pascal, fost subsecretar de Stat și prefect, asupra reformei necesare. D. Pascal consideră Republica de definitivă, dar crede că ea nu e așezată pe fundamente solide. Cea mai mare nenorocire a ei, după d-sa, este parlamentarismul și prima grijă a acelor care o iubesc sincer, ar trebui să fie înlăturarea acestui rău.

Citim în *Tribuna* din Sibiu:

Privitorul nepreocupat trebuie adese ori să se mire, cum în timp de mai puțin ca două decenii elementul german a pierdut înțiruirea, pe care timp de aproape două sute de ani a avut-o în monarhia noastră.

După-ce au străbătut până în cele mai depărtate unghiuri ale monarhiei ca cei mai autorizați purtători de cultură, Germanii au renunțat deodată la misiunea lor istorică și au sacrificat nu numai pe aceia, care se dezvoltaseră sub conducerea lor și primiau de bună voie înțiruirea lor, ci chiar și pe o mare parte din frații lor.

Acum două-zeci de ani, când s'a încheia, pactul dualist, nu numai în țările cu populațiune germană, ci prețindenea în monarhia noastră viața socială avea un caracter mai mult ori mai puțin german, cultura era germană, oamenii erau primitivi față cu spiritul german, autoritatea națiunii germane era pusă mai presus de toată

discuțiunea, pentru toate popoarele acestei monarhii luminate se revărsă din Viena capitala monarhiei și centrul ei de cultură germană. În țările de pe țărmii mării Adriatice, în Croația, în granițele militare și în Banat, aici în Ardeal, în Bucovina, în Galiția, prețindenea înțiruirea germană era covârșitoare și primitivă oare-cum fără discuțiune.

Nici două decenii n'au trecut însă și nu numai această formidabilă înțiruire a încetat, dară'o foarte însemnată parte din populațiunea germană a monarhiei noastre a ajuns a fi gata să se lepede de naționalitatea germană.

E evident că generațiunile azi în viață ale Germanilor din Austria nu au știut nici să păstreze înțiruirea, pe care predecesorii lor li-o câștigaseră, nici să profite de ea, pentru-ca tot prin Germani s'a hotărâscă bazele consolidării monarhiei.

În loc de a fi profitat de încrederea cu care erau întâmpinați până în cele mai depărtate colțuri ale monarhiei, pentru-ca să desvolte mai departe și să corecteze organizațiunea introdusă în mod provizor de Schmerling, organizațiune, prin care li se lăsa o atât de mare înțiruire în întreaga monarhie, ei au intrat la învoială cu Maghiarii, cărora le-au zis: Faceți voi ce voii într-o parte, ca să putem face și noi tot ceea-ce vom în cea-altă.

Prea puțin li-a păsat de elementele nemaghiare din aceste țări, prea puțin li-a păsat de menirea lor culturală, chiar pe frații lor de aici, două milioane de suflete li-au sacrificat, numai ca să-și asigureze, sprijinul Maghiarilor contra elementelor slave din țările de preste Laita. Au renunțat la înțiruirea lor de aici, ca să-și asigureze acolo stăpânirea, mai mult decât li se cuvenia.

Și tocmai fiind-că au rivnit la prea mult au pierdut chiar și înțiruirea ce li se cuvenia.

E foarte trist, — zicem noi, care suntem preocupați de valoarea culturală a Germanilor, — dar e adevărat, că astăzi Germanii chiar și în partea oare-cum germană a monarhiei și-au pierdut înțiruirea. Mai trist încă este că ei nici că par a înțelege de ce au pierdut-o și cum trebuie să procedă, ca să recâștige o însemnată parte din ea.

E în adevăr straniu a vedea cum nise cercuri politice atât de luminate ca cele germane nu simt evoluțiunea firească, ce peiere aici în țările coroanei ungare și nu înțeleg, că toate elementele, care odinioară se aflau sub înțiruirea germană, sunt împinse spre Slavii de preste Leita.

Îndesebi Cehii, ca cea mai cultă, mai bogată și mai energică ramură a trunchiului slav, încetul cu încetul au ajuns a fi centrul asupra căruia se concentrează privirile tuturor elementelor nemulțumite. Ast-fel mai curând ori mai târziu înțiruirea germană are să dispară cu desăvârșire și să urmeze în locul ei o înțiruire cehă tot atât de covârșitoare, dacă Germanii nu se vor folosi cât mai curând de ascendențul pe care îl au încă.

Și judecând din cele ce se petrec, ne vine foarte greu să credem, că se vor folosi.

E îndelungat acum timpul, de când o

mare parte din elementele nemulțumite din țările coroanei ungare așteaptă și tot așteaptă ca Germanii să se pună în fruntea curentului egalitar și să-și câștige nouă merite pentru progresul cultural și pentru consolidarea monarhiei prin crearea unui stări de lucruri mai suportabile ca cea de astăzi. Încetul cu încetul străbate însă convingerea, că Germanii din monarhia noastră, perzând sentimentul pentru „Austria“, au ajuns la un fel de stare de impotență politică și că de la ei nu se mai poate aștepta la nimic. Desbinați între densii și lipsiți de inspirațiuni politice mai mari, ei se consumă în opinii politice de o importanță zilnică și cu desăvârșire locală. De cele ce se petrec în părțile mai depărtate ale acestei mari împărății ei nu par a se mai interesa; la menire generală în mijlocul acestui aglomerat de popoare și de țări nu mai aspiră.

Cuvântul egalitar cu toate aceste există, devine din zi în zi mai puternic, și dacă nu au ei ambițiunea de a se pune în fruntea lui, se vor pune alții ca să profite de înăurirea ast-fel câștigată contra lor.

Acum două-zeci de ani Cehii nu însemnau nimic în monarhia noastră. Pe timpul absoțutismului îi știam ca pe niște unelte servile. În urmă Germanii îi tratau ca pe niște „arme Schlucker“. Timp îndelungat ei erau niște figuri ridicole de care Vienezul își făcea haz, iar guvernul nu ținea seamă. Cehii însă s'au împus, și astăzi prețindenea se simte că ei sunt ceva, însemnează ceva, pot ceva.

Și cine știe, dacă mâine ori poimăine nu vor ajunge să fie un factor hotărâtor în viața monarhiei habsburgice?

AGRICULTURA ÎN MAREA BRITANIE

Nu numai în Franța se plâng cultivatorii de pământ că nu mai obțin o remunerație îndestulătoare a ostentelor lor. Același strigăt se ridică din mai toate țările Europei și mai cu seamă din insulele Britanice. Cu toată uimitoră dezvoltare a manufacturilor — zice *Farmand Home* — agricultura a rămas principala industrie a poporului englez. Prin urmare e lucru grav că ea suferă. În Irlanda Parlamentul a trebuit să intervie ca să facă situațiunea ceva mai tolerabilă arendașilor; dacă ast-fel de înșur n'au ajuns încă indispensabile în Anglittera, în Scoția și în țara Galles, orizontul nu rămâne mai puțin încercat pentru agricultorul englez de nori neliniștitori.

Arendașul nu e nici odată mulțumit de soarta lui. Trebuie însă să și spunem că nu e clasă care să poarte o povară așa de grea și se poate foarte bine că pentru agricultură lucrurile să meargă și mai rău de cât își închipuiesc chiar arendașii. Ajunge să se întrebă o oare-care număr în țara Galles și în Monmouthshir, bunioară, pentru a obține revelațiunii cari formează numai prin adunarea lor un tablou din cele mai îngrozitoare. Se vede oamenii, după ce și-au consacrat viața întreagă studiului și practicii agriculturii, oameni cari pe lângă o inteligență mare au și o cunoștință adâncă de tot ce se rapoartă la profesia de agri-

cultor, declarând neted că le este cu nepuțință „să-și ție capul d'asupra apei, pe oceanul acesta de concurență. — „Nu mai putem ajunge să mulțumim pe proprietari și pe popă,“ zic ei. „Toată răbdarea noastră și toată cumpătarea noastră, unite cu munca cea mai grea nu ajung la alt-ceva decât la pagube, cari cresc din an în an. Dar cine trăește bazat pe un compt curent care se soldează cu pagubă? Ast-fel încet — încet moștenirea părintească și economia adunată în vremuri mai bune au pierit pentru a face loc unei datorii crescende.

Să citim un caz dintr-o sută altele: al unui om inteligent, activ și energic, arendaș de 10 ani a aproape 300 acri de pământ. Rezultatul exploatării sale se soldează cu o pagubă de 1500 livre strelinge (37.500 fr.). „N'as fi făcut mai bine, ne zicea el, să trăesc liniștit și să nu muncesc, mâncând cele 150 livre pe an (3750 fr.), cât mi costă experiența aceasta?

Este adevărat că dificultățile împotriva cărora luptă în momentul de față cultivatorul englez trec peste orice măsură. Munca n'are preț; cerealele au să lupte împotriva concurenței streine; creșterea vitelor, care multă vreme a fost seducătoare, a ajuns puțin remuneratoare tot din pricina aceea și cu toate acestea arenzile, dijma, impozitul sunt tot așa.

Proprietarii nu e mai fericiți de cât arendașul lui. În cazurile rare când areva sa nu e încărcată de ipotecă, poate încă să consimță la o reducere de 30—50% din venitul său, când vede bine că este singura poartă de scăpare pentru arendaș și pentru el chiar. Dar dacă și a cumpărat moșia scump sau dacă s'a îndatorat să plătească dobânda unei datorii grele, cum să se învoiască la o ast-fel de reducere? Cât despre popă, nici nu mai încapă vorbă că dijma îi este trebuincioasă... Concluzie: faliment obligator.

De acum încolo e sigur că dacă arendașul englez trebuie a se vedea și d'aci încolo zdrobit de importul produselor streine și dacă nu se vor modifica condițiile generale ale exploatării sale, — meseria agricolă va ajunge din ce în ce mai imposibilă. Și încă nu vorbim aci de arendașii amatori, ci de cei care au făcut din cultura pământului studiul întregii lor vieți. Țara e datoare să și pue hotărât în față o problemă așa de amenințătoare ca aceasta. Agricultura nu mai e remuneratoare, iată faptul. Numai că cine-va nu se îmbogățește cu ea ci se ruinează.

ECOURI STREINE

Bine calculat

La 25 Octombrie s'a împărțit în Frankfurt pe Mein serăcilor garderoba repositului Baron Rothschild. Conform unui vechiu obicei la Israeliți în asemenea cazuri se bagă în buzunarul fie-cărei haine câte o monedă de aur sau argint. Între serăcii adunați la împărțire s'au și un Evreu bătrân, care privea surizând cu ce stăruință cei-alți competitori se bateau pentru hainele cele mai bune și mai cu seamă pentru cele cu buzunare mai largi; el însă se rugă cu umilință să-l dăruiască numai o jiletă veche,

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

— 1 Noembrie —

VERZI SI USCATE

II.

ORFANII

Crăpau pietrele de ger. În odaia mami Ancuți nu se făcuse foc nu se ținea minte de când.

Un vecin al lui Dumnezeu îi trimisese, de cu ziuă, un braț de păie și o crosnie de crăci verzi.

I se umpluse gura mami Ancuți de cenușă și i se amărâse sufletul tot suflând în foc, de surda. Ardeau numai paie la a căror dogoare, își întindea mânuțele două copile rebegite de frig, lăbrite de foame; iar vrăscurilor li se ofilia puțin coaja, unflându-se și apoi sbărcindu-se pe lemn, de valvoarea fără miez a pailor.

Câte-va nule se încinsează cu un braț negru-roșatic. Fu un moment de revrățire nervoasă. Mama Ancuța începu să sulte din răspuț în cele câte-va crăci care mi-

jaă a foc. Sufla cu necaz și cu nădejde; iar slaba licărire a vreascurilor se ascundea, se inegrea. Mama Ancuța sufla de foc, sufla de suflase toată cenușa din vatră; se ridicase nori de se pusese toată pe fața, prin pērul, pe hainele mami Ancuți și al odraslelor ce se îndesau la gura sobei, așteptând cu nerăbdare să vază în vatră, focul arzând.

Amețită, căzu puțin pe spate rezămându-se în palme. Cu ochii închiși, mestecând cenușă în gură, resufla des și greu, și par-că tot ar fi vrut să zică ceva, dar se îneca. Copilele îi dădă apă. Mama Ancuța lua în gură, apoi scuipa din fundul gurei noroi — scărbită de grețosia lui și de viață. I se limpezi puțin vederea; copilele tocmai puneau în sobă ultimele paie. Mami Ancuți îi veni în minte să tae scănelul de brad pe care ședea, ultimul scănel ce i rămăsese de la repositul, dulgher d'ei bun; — îl țândări și i aruncă peste paie. D'asupra așeză vreascurile pârpalite și încă calde. Numai ast-fel dete D-zeu de se a-prinse focul în vatra mami Ancuți. De ger trosneau ușile și plesneau cercurile de la buți, în seara aceia.

— Era și vatra rece, mamă, de nu se aprindea cu nici un chip focul.

Ridicând frumosiții lor ochi negri ca tăciunele spre mama lor, în semn că au înțeles, se dădă mai lângă foc de și pri-

goriră fălcile încheștate de nu puteau vorbi și degetele înțepenite de nu la putea face pui.

Dogorite de foc, obrații lor se roșiseră; par-că ar fi fost prinse de friguri. După mâini își întinseră picioarele la foc; se întinseră apoi cu coastele, apoi cu spatele. Mama Ancuța svirli peste amandoe o velină veche, de nu mai ținea căldură; le dete un colț de păine uscată, înmuiată în apă și, privindu-le cum mușcău amandoe, pe rînd, din păine i se umplură ochii de lacrimi; — le sărută și le mângăia pe coade. I se rupea inima.

Focul se potoli, fără ca să se fi încălzit odaia. Copilele adormiră, una lângă alta, pe lângă vatră.

Mama Ancuța își puse ochelarii și, la lumina aruncată de puținii cărbuni din sobă se puse să cărpească niște ciorapi ai fetei lor. Când nu mai putu să vază de la foc, aprinse opaiul, îl așeză în marginea fîrdei și și aruncă lucrul, tot uitându-se cum dormeau lângă picioarele ieși nevinovatele făpturi mici.

În odaie, un pat lung de scânduri așezat pe trei căpătâie de lemn, era acoperit c'un țol rupt jumătate; iar jumătatea cealaltă, cu o rogojină veche. La un capăt al patului, o ladă în care ținuse odată Mama Ancuța scuarțe alese și perne de lână, pe care i-lea suflat creditorii pentru

lucru de nimic; acum era goală; doar cățiva nasturi de sidel în chichiță, rămași de la o haină a repositului și o trambă de pânză ca de vr'o sulă de coți pentru care aștepta a doua zi pe o cocoană doritoare s'o cumpere, te miri pe ce. — O doniță de apă cu cercurile sărite, o mătură și un toporaș aruncate într'un colț, într'un cuiu un bardac de băt apă, se perdeau toate în întuneric. Opaiul arunca slabați lumină numai ingiuruți, peste capul cărunt al mamei și peste fețele adormite ale copilelor.

În orașul acela se afla o școală de fete sirmane. Era școala aia iscodită și așezată de o Doamnă mare, cum multe nu mai stătuseră până la dînsa. Fetele de la cutie, copilele rămase fără părinți, ori la mame veduve, ori la părinți nevrednici d'a-și agonisi traiul, aveau asil în școală. Li se da creștere și învățătură. Mai mare peste școală și stăpân a toate puternic, în voia gândurilor lui, se găsea un general.

Era vestit generalul, pentru istețimea și pentru faptele lui, de l' merse se numele peste nouă mări și nouă țări. Înalt la stat și mare la sîfat, al fi zis.

De felul lui, nu era după-ai, adică după'n satul mami Ancuți; ei venise, după vremuri, ca'n chip de doctor. Înimă, cât poftia la dînsul. Tot-d'auna zimbind, tot-

d'auna roșu, tot-d'auna gata să-ți spună că în lună și'n soare de era vorba să te-nbărbăteze, să te puie pe cale. Găsindu-se, din întâmplare, în mijlocul unei societăți de tineri care-și serbau aniversarea adunării lor, aprins de dragoste pentru tineret, plin de amintirea tinereții, le desiră cum în copilărie a fost ucenic la o spițerie din Paris, pe mîncare numai și pe 25 lei pe lună, din care trebuia să-și cumpere haine și să plătească chiria; cum s'a luptat cu „aspra ne-avere“, economisindu-și leașa și a ajunge unde a ajuns, prin muncă și stăruință. „Tinerețea e un capital mare, mare — încheia generalul — nu l' disprețuiești ci îngrijești și exploatești, cum un cultivator inteligent îngrijește și exploatează un pămînt bun. Și lăcrimă de induioșare; ceea ce impresionează atât de mult pe tineri că o luare la picior, de se duseră unde l' aștepta o masă întinsă ca să închine, să închine cu femeii, în sănătatea generalului...

Dar avea și un păcat, generalul. Tot omul are câte un cusur; și, deh! generalul avea și dînsul cusurul său. Nu-l plăcea toată lumea... După prima impresiune te judeca și te ajuta or te respingea. Nu l' știa nimeni că și-ar fi luat cuvîntul înapoi. De era născut sub steaua a bună, de l' plăcea — bine; de nu, s'a hotărât.

Boeru Iordache trecea în toate zilele prin

mult purtat, pe care toți o respinseseră. Modesta cerere lui i se acordă îndată; eșind din sală arătă amicilor lui zece piese de aur de câte douăzeci mărci și le zise cu satisfacție: «Sciam foarte bine că familia Rothschild nu mă va păgubi; o casă de bancă d'o însemnătate universală trebuie să știe a restabili echilibrul între marfă și bani: marfă proastă — bani buni, am calculat și iacă mă mulțumit; cei-alți au căpătat haine bune, dar bani puțin!»

Manile unor persoane ilustre

Humboldt scria de obicei fiind hârtia pe genunchi.

Lui Schiller îi plăcea mult mirosul melor putrede.

Lui Goethe îi plăcea mirosul sfeclelor coapte.

Mendelssohn Bartoldy, când era mulțumit, mușca colțul batistei.

Taylor Colridge ținea tot-d-a-una pe interocutorul său de un nasture al hainei, și d'aceia și era poreclit *the great button-holder* (marele ținător de nasturi).

Maria-Antoaneta pe când mânca pâine cu unt mirosea flori.

Doamna de Stael, cosând răsuca o foaie verde.

Doamna Sand, pe când lucra, bea cafea neagră.

Doamna Gaskel scria faimoasele romane, cum este *Maria Barton*, pe dosul scrisorilor vechi și pe plicuri rupte.

Ricard Wagner, pe când compunea se înconjura de stufe prețioase.

Charles Dickens avea preferințe pentru oglinzi și pentru florile de indrăgim ponceau.

Schiller, pentru crie.

Ghoete, pentru hortensii și maci.

Spohr, pentru garoafe.

Ludovic II al Bavariei, pentru iasomie.

Uhland, pentru floarea merului.

Disraeli, pentru primevere (aglic).

Walter Scott, pentru zambilele albastre selbatice și pentru clopoștii albaștrii al Scoției, patria lui.

Descoperire aheologică.

Pe țărmul stâng al Mureșului, la trecătoarea de la Dedaci-Arșeu. Iocmal față în față cu drumul lui Traian s'au aflat urmele unui pod de pe timpul Romanilor. Pentru a face cercetări mai amănunțite sunt însărcinați profesorii König și Mayland, cari tot odată au să pregătească pentru eventualele săpături ce ar fi de lipsă planul trebuincios.

Pedeapsa unui profesor.

Din Lemberg se scrie, că profesorul dr. Sawicki de la gimnaziul rutean a fost condamnat de judecătoria cercuală la 2 fl. amendă, eventual 12 ore arest, pentru că a vătămat onoarea unui școlar din clasa a 8-a gimnazială dându-i în clasă o palmă.

VARIETATI

Avicultura în România. — Creșterea pasărilor domestice este una din ramurile bănoase ale agriculturii mici. Sătenii în alte țări își crează venituri bune din această speculație. De aceia rasele s'au ameliorat, altele noi s'au creat.

Noi avem rase escelente, care însă pot fi ameliorate și sporite. Am neingrijii această ramură. De aceia vedem cu plăcere că d. Lucescu, un pasionat avicultor, și d.

multă osteneală a aduce rase străine, a le curci cu ale noastre, a cultiva chiar pasărele de lux.

Silintele d-lui Lucescu au fost reeplăite prin premiarea ce i s'a acordat de ultima expoziție de pasări de la Viena. Ne am bucurat văzând numele compatriotului nostru între premiați de la Viena și' indemnăm a stăru pe calea ce a apucat. Resultatele ce va dobândi vor fi folositoare și pentru densul și pentru țară. Să' înconjurăm însă pentru ca să se îmbărbăteze și mai mult.

Uleiul de dafin în contra tăunilor. — Pentru a împiedea mușcele și tăunii de a ataca vitele în grajduri, să se ungă lemnăria ușilor și crapăturilor cu unt de dafin. Se pot asemenea protegia animalele la câmp în contra mușcelor, ungând părțile corpului unde mușcele se pun mai mult pe acest ulei. Se pot obține bune rezultate, cu un amestec de ulei de rapiță cu ulei de jenuper; sau se poate dizolva 20 grame de aloes în doi litri de apă, și cu acest amestec se freacă bine animalele. Acest amestec are avantajul ca nu crapă pelea de loc.

ȘTIRI MARUNTE

Generalul francez Pelissier era foarte sever la serviciu. Odată făcu observații unui Zuav, care însă' răspunse cu aroganță. Generalul se mânie așa de tare, în cât lovi pe soldat cu bicioșă peste obraz. Soldatul infuriat scoase pistolul și trase asupra lui Pelissier, dar arma nu luă foc.

— Trei zile arest pentru că nu îți armele în regulă! zise generalul și răcarea fu terminată pentru dânsul.

Camera legislativă din Vermont (America) a primit legea după care femeile care plătesc o dare către Stat, au dreptul de vot.

Zilele acestea a răposat în Roma princessa Gaetani, care a trăit din anul 1836 în mănăstirea de călugărițe *Septimie Vive*. Dânsa a testat toată averea ei — care se urca la suma de 600.000 lire, — mănăstirii din cestiune

În zilele din urmă poporația Vieneză a fost cuprinsă de o mare emoțiune. Un comersant bătrân a fost asasinat în mijlocul unei străde principale pe la 10—11 ore seara. Nu se cunoștea nici ucigașul, nici mobilul crimei. Dar poliția vieneză a știut — ca tot-d-a-una — să-l dea de urmă și să pue mâna pe dânsul: este un cerșetor, care a junghiat pe nenorocitul bătrân pentru că acesta refuzase a' lui milui cu o sumă anumită, fixată de pretinsul cerșetor.

Adese-ori cerșetorii sunt cei mai periculoși criminali săi criminalii îmbrățișează meseria cerșetoriei.

La noi sunt mulți!

Din Genua se relatează, că pe bordul barcei engleze *Isaac Smith* a izbucnit o revoltă în zilele trecute. S'a încins o luptă crâncenă între mateloții revoltați și căpitanul sprijinit de puțin matrozi. Căpitanul portu ul a trimis îndată ajutor și șefii revoltelor au fost arestați. În timpul învălmășeilor căpitanul și mai mulți matrozi au fost răniți.

Impăratul Wilhem a trimis un dar de 50.000 florini comitetului ce s'a format la Berlin pentru ridicarea unui monument lui Luther.

În Paris a apărut un roman asupra magnetismului. Titlul său este *Possession* și e scris de Charles Epeyre, pseudonim sub care s'ascunde o persoană cu multă vază în lumea științifică.

bătătura mami Ancuți. El ce mai purta de grija casei mami Ancuți; de'i trămitea, din când în când, ba un găvan de mazăre, ba o lărmă de pastramă, ba un braț de găteaje; — ce putea și el; că nici lui nu i se băteau banii în capete. Dar ducea grija sârmanilor trei femei nenorocite, cum le zicea el că, deh! avusesse și el într-o vreme nevastă și copii și une-ori îl apuca un dor și o jale după ei — că se duseseră de mult la bunul Dumnezeu...

Intorcându-se mai pe sub seară, a-casă — când fu în dreptul mami Ancuți îi zise — după ce'i dete bună-seară. — «De ce nu'i duci fetele la generalul, să ți-le bage în școală, bătrâno?»

— În ce școală, boerule?

— la, n'ai auzit de școala Doamnei? Cine n'are nici de unele, acolo își duce fetele de le învață carte și le scoate femei cum se cade.

— Dar de unde știu eu la cine să mă duc; dacă n'am nici un sprijin, dacă nu mă cunoaște nimeni — cine-o să pună o vorbă bună și pentru mine, cine-o să mă ajute?

— Ia'ți fetele de mână, mamă Ancuți și du-te la general. E om bun și temător de D-zeu. Cum te-o vedea, o să te priceapă și o să'ți norocoască copilele. Ia, să văzi. Fă așa cum îți zic și o să fie bine.

Se sculă mama Ancuța, a doua zi, prinsă

de friguri de toate gândurile de peste noapte. Iși pieptănă frumos copilele, le îmbracă cu trențele lor curate, făcu cruce la Dumnezeu și plecă — p'un soare cu dinți — la Generalul.

Cum le văzu generalul, așa trențaroase, palide, descurajate, abia putându-și ține sufletul de drum, de frig și de teamă, sbirci din nas, făcu un gest desgustător și se resti bătându-l, apăsând pe fice care cuvânt: „Nu primesc în școală de cât fete care n'au nici tată, nici mamă! Ceru mantaua și chipiul și plecă lăsând pe cele trei nenorocite singure în sală.

Pe drum, spre casă, mama Ancuța se necă de plâns și desperare. Și din minte nu'i pierău de loc sbărcitura din nas și gestul desgustător al generalului.

— Doamne, la ce încercare mă pui, strigă ea, când ajunse acasă, împleticindu-se picioarele și căzând pe laviță.

Intro zi pe la amiază, pe șoseaua Jianului, trecea un mort. Cosciugul era dus pe pat de patru bărbați. Înainte' un copil ducea o colivă de grâu, numai cu nuc presărată pe d'asupra. Un popă bătrân cu cădelnița și dascălul cu bastonul într-o mână și cu lumânarea într'alta, bombăniău încet și pe nas. De partea dreaptă a cosciugului, un băiat ducea un sfeșnic în care

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Madrid, 12 Novembre.

În cercurile bine informate din aici se consideră, că raporturile din Spania și Franța, ce pâruseră un moment a fi încordate, au ajuns a avea un caracter de mare cordialitate. Acest reviriment se datorează atitudinii noului reprezentant francez, d. de Laboulaye.

Londra, 12 Novembre.

Discursul lordului Salisbury la banchetul lordului primar a produs o mare senzație. Pentru prima oară dela 1879 Austria apare din nou ca marea Putere dirigență, ale cărei vederi trebuie să exercite o influență deosebită asupra politicii Angliei. De astă dată lordul Salisbury n'a pomenit de loc de Germania, pe când în discursurile sale din trecut a amintit tot-d-a-una de alianța austro-germană ca de garanția cea mai bună pentru menținerea păcii europene. Se relevă mai mult pasajul, în care lordul asigură, că politica Austriei va contribui la determinarea politice viitoare engleze față cu Puterea, care violează libertatea și drepturile unui popor liber.

Londra, 12 Novembre.

Pall Mall Gazette e foarte nemulțumită cu cele zise de Salisbury în privința Rusiei. *Saint-James Gazette* din contră e de părere, că discursul va avea urmări bune.

MAINOU

MM. LL. împreună A. S. R. prințul Leopold și A. S. S. prințul Ferdinand vor sosi în Capitală înainte de deschiderea Parlamentului.

Toți miniștrii, afară de d. Ion Brătianu, sunt în Capitală.

Aseară, la repetiția generală a operii *Aida*, sala era plină. Ca impresie sumară majoritatea publicului era mulțumită de trupa adusă estimp. Cu deosebire contralta, dar mai ales basul au fost mult aplaudați.

Diseară prima reprezentație, — *Aida*.

Juriul pentru concursul de Religione de la Externatul de fete nr. 2 din Capitală este compus din P. S. Archiereul Ghenadie Craioveanu și d. Niulescu, sub președinția P. S. Archiereul Silvestru Pitișteanu.

Măine, 2 Noembre, d. profesor dr. Petrini-Galați începe un curs de clinică dermatologică la spitalul Filantropia. — Cursul acesta se ține numai Duminicile între orele 2 și 3 după amiază.

Astăzi trebuie să înceapă aci în București concursurile pentru două categorii (de himie medicală și prosectorat) de la facultatea de medicină din Iași.

D. Nicolae Kretzulescu a trimis *Voinței Naționale* următoarea scrisoare destul de semnificativă în situația actuală:

Leurdent, Vineri 31 Octobrie 1886.

Domnule prim-redactor,

În numărul ziarului d-voastră de astăzi, făcând oare-cari observațiuni asupra unui articol publicat în ziarul *L'Indépendance*

Roumaine, de ieri privitor la discursul ce am pronunțat Duminică trecută cu ocaziunea punerii pietrei fundamentale a edificiului Ateneului, între altele ziceți că discursul meu nu conține de cât niște consilii cu totul academice adresate partidelor noastre politice, și că în calitatea mea de președinte al Ateneului, «eram în drept să fac apel la calmul și la moderțiunea partidelor în luptele lor, iar d'aci încolo nimic mai mult.» Într'alte cuvinte, voiți să ziceți că nu aș fi fost în drept să adresez aceleași consilii academice, bărbaților ce se află la cărma Statului, căci aș fi comis prin aceasta «un act din cele mai regretabile, transformând tribuna Ateneului, într-o tribună politică.»

Vă mărturisesc că nu văd pentru ce a-probați consiliile în cestiune, când ele se adresează partidelor noastre politice, găsindu-le foarte apropiate la ocaziunea discursului meu, și le desaprobați când ele se adresează bărbaților de la cărma Statului, considerând pe aceste din urmă de natură a transforma tribuna Ateneului într-o tribună politică.

Din punctul d-voastră de vedere, puțin imparțial, găsiți procedarea mea în cazul din urmă atât de gravă, în cât ar putea face chiar pe mulți din membrii Ateneului a se retrage din stinul acestor instituțiuni, și încă ar avea de rezultat ruina ei.

Aprecierile d-voastră mă fac a crede că consiliile conținute în discursul în chestiune, au fost cu atât mai mult necesare cu cât văz că chiar a doa după zi rostirea lor d-voastră, organul partidului de la guvern, amenințați de ruină o instituțiune națională, în loc de a da exemplul prudenței și moderatiunii.

Îmi place a crede, d-le prim-redactore, că nici membrii Atheneului nu s'au spăimântat de consiliile ce am găsit de cuviință a emite în împrejurările actuale, nici bărbații de la cărma Statului nu vor găsi de prisos niște principii de care cred că și d-lor nu pot fi mai puțin pătrunși.

Primiți, vă rog, d-le prim-redactor, încredințarea distinsei mele considerațiuni, convins fiind că veți bine-voi a publica această scrisoare în viitorul număr al *Voinței Naționale*.

N. Kretzulescu.

BIBLIOGRAFIE

Dreptatea orbilor, de Iancu Theor. Prețul 1 fr. 25 bani.

Pentru cererile din Județe: deposit la librăria Theodosiu Ioanitu, strada Șelari 18, București.

În curând va apare:

STUDII

DE
DEMOGRAFIE ȘI GEOGRAFIE MEDICALA
DE

IOAN DANESCU

Medic de bataion

Orice cereri să se adreseze numai la editorii, Tipografia Curții Regale, proprietari F. Göbl și Pasagiul Român, Nr. 12.

SPECTACOLE

THEATRUL NATIONAL

Societatea Dramatică.

Duminică la 2 Noembre 1886

Se va reprezenta piesa:

CHIRIȚA ÎN IAȘI

Distribuțiunea.

Cucoana Chirița.	D-nu M. Millo
Grigore Bărzoiu, soțul ei	J. Panu
Arșița (fetele lor)	D-ra M. Cincurescu
Calpșita	S. Laxer
Pungescu, cotcar bucur.	D-nu C. Costescu
Bondici, cotcar iasan.	Y. Hasnaș
Guliță, copilul Chiriței	A. Catopol
Vedruva Afan	D-na El. Petrescu
Luluța copila ei	El. Mateescu
Sărdaru Cucu, Direc. de agie	D-nu I. Petrescu
Un fecior boeresc	I. Ștefănescu
Ioana țigancă	D-ra A. Alexandrescu
Un slujitor de barieră	D-nu N. Caludescu
Un surugiu	Th. Petrescu
Un neamț cu orgă	I. Jianu.

THEATRUL BOSSEL

Diracțiunea d-lor I. D. Ionescu, N. Hagiescu

Sâmbătă 1 Noembre 1886

Primul debut al

Fraților MATULA

Se vor juca pentru prima oară

HAI LA ALEGERI!

Canțonietă comică executată de d. I. D. Ionescu

SOT?.. ORI FARA SOT?..

Prețurile locurilor: Pentru d-nii ofițeri pe jumătate.

INSERTIUNI ȘI RECLAME

Un mare număr din cititorii noștri au scris d-lui *Gaudiers* specialistul bine cunoscut contra neputinței și a boalelor de slăbiciune.

Prevenim că aceste interesante subiecte ale

oportunității să înceapă îndată tratamentul prescriș care nu conține strichnină nici fosfor nici cantaridă.

Ma! cu seamă în această boală se aplică *Tolle moras* al poetului și trebuie lucrat iute.

Dacă se așteaptă mult se pierde ultimele vestigiuri și cine-va asistă trăind la pierderea jumătății din sine însuși.

Neputincioșii să se adreseze prin poștă la D. *Gaudiers*, Lyon (Francia) și primesc în mod confidențial *gratis* și franco notița

Dr. Salvator.

Ceva interesant!

Anunțul de câștig Samuel Heckscher senior de la Hamburg, care se află în numărul de astăzi al gazetei este foarte interesant. Această casă și-a câștigat o reputație așa de bună prin pala promptă și discretă a sumelor câștigate aci și în împrejurimi în cât rugăm pe toți cititorii de a da atenție inserției de astăzi

Dr. E. CLEMENT

s'a mutat

Nr. 3, Strada Model, Nr. 3.

Avis important!

Atragem deosebită atențiune a cititorilor noștri asupra loteriei braziliene din Pernambuco. Este una din cele mai ieftine loterii, și singura unde totul cel mare este mai mare de cât al tuturor loteriilor de la 1862 și până azi. Prin urmare loteria de Pernambuco este una din mijloacele cele mai rezești și mai sigure de îmbogățire.

SCHIMBAREA DOMICILIULUI

Dr SALTER

Special. Boale de femei și Syphilis

S'A MUTAT

4, strada Fortuna, 4

Îngă Farmacia „Cu sfinți” (calea Moșilor).

Consultațiuni în toate zilele de la 2—5.

CASA CAPSA

26, Calea Victoriei, Strada Nouă, 1
BUCUREȘTI

D. Capsa are onoara de a informa pe numeroasa sa cliență că a deschis în casa sa un hotel restaurant.

Hotelul este compus din apartamente și camere spațioase, mobilate cu eleganță și intruind tot luxul și confortul modern.

Restaurantul făcând parte din hotel posedă o mare sală și mai multe saloane cu lux decorat și care vor sta deschise noaptea și ziua pentru superbi comande.

Bucătărie franceză având un șef, cu multă experiență.

Se mai găsec și bucate române, comandându-se dinainte.

Pimnițele conțin vinurile cele mai bune atât indigene cât și straine.

Intrări speciale pentru hotel și restaurant prin strada Nouă Nr. 1.

Toate saloanele vor rămânea deschise până la ieșirea Theatrelor.

Serviciul ireproșabil. — Consumațiunile de primă calitate etc.

Un salon special este rezervat pentru înghețată, chocolată etc.

Increderea care i-a arătat onor. Public d-lui Capsa, l'au făcut ca să spere un nou succes pentru stabilimentul său.

D-sa mulțumesc prin anticipație persoanele care vor bine-voi a l' onora cu visețele d-lor.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea
Vechi de 4 ani, calitate superioară
tuturor altor vinuri. — 15 fr. vadră și

ALB DE DRAGAȘANI

din recolta anului 1881. — 15 fr. vadră la
PAUN POPESCU & Comp.

18, STRADA LIPSCANI, 18.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & C^{omp}.

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCURESCI

Pe ziua de 31/12 Noembre ora 10, 1886.

Pe ziua de 31/12 Noiembrie ora 10, 1886.		Cump.	Vend.
5%	Imprumutul Comunal	75 ¹ / ₄	76 ¹ / ₄
5%	Scrisuri Funciare urbane.	84 ¹ / ₄	84 ³ / ₄
5%			

Tusea Magareasca a Copiilor

Se vindecă în 24 ore cu speci-
ficul MANARA premiat în Ita-
lia în streinătate și considerat ca
unicul specific din lume pentru a
vindeca tusea copiilor. Este nevă-
tămător, dulce la gust, este pre-
scris de toți medicii și aprobat de
al 11-lea congres medical Italian
din Perugia, și de consiliul de Igi-
enă din Buenos-Avres. Pentru a
nu fi înșelat să se ceară iscălitura
MANARA făcută cu mâna pe in-
strucțiunea alăturată flaconului.
Un flacon ajunge pentru un copil
său pentru un prunc. Efectul este
garantat. Cerețile trebuiesc făcute
câte preparatură himic Manara
în Montubecaria (Italia) și în
toate farmaciile bune din lume.
Prețul unui flacon 5 lei. Cereți
specificul MANARA.

lordache N. Ionescu
(restaurant)
Strada Co-
vacii, No. 3.

Restaurantul Dumitrescu
(Rondul Pasagiului)
— la "Pisica Rosie" —

Mâncările cele mai alese,
vinuri indigene albe și roșii
de Drăgășani, prețuri cât se
poate de moderate.

De vânzare

O Casă situată într-una din
stradele cele mai principale, și
care produce un venit anual de
6,000 lei.
Informații se dau la redacțiunea
acestui ziar.

Croitoria Română Universală
I. M. POPP

S'a mutat din strada Aca-
demiei Nr. 28, în strada Știr-
bei-Vodă Nr. 4, lângă Teatrul
Național.

Doctorul E. MAX

Reîntorcându-se din călătorie,
a reînceput consultațiile sale
de la 8—11 ore, a. m., strada
Clemenței, Nr. 25, d'asupra
farmaciei.

DE ARENDAT

De la Sf. Gheorghe 1847, o moară
(moșia Cioroiaica) cu două roate de
Făcău, pe apa Telorman, 20 de
minute de orașul Alexandria, cu
conac și reșor, el de opt spre-
zece pogoane. — Doritorii să se
adreseze la proprietară, d-na Sma-
randa Furulescu, Calea Griviței,
Nr. 99. — București.

UN COTET

cu porumbel de vânzare. — A se
adresa la administrațiunea acestui
ziar Pasagiul Român. Nr. 3 bis.

La tipografia Curții Re-
gale Pas. Român Nr. 12
se află de vânzare hârtie
maclatură cu ocaoa.

LECTII

Se dau în limba franceză, germană,
română. — A se adresa: Știrbiu-Vodă, la
d-na K. Lang, 33.

Restaurant A. Günther

7, Strada Știrbei-Vodă, 7.

Table d'hôte 2 fcs. persoane de la 11 1/2
dimineața până la ora 9 seara.

Și la Carte cu prețuri foarte moderate.

Pastile pentru recăstigare sanatății barbatilor

grabnic și durător pentru bărbați de
orice vârstă, care au devenit nenor-
oști în urma onaniei și unui trai
liber, caudând putere nouă. Una doză
din aceste pastile care e suficientă
pentru a cură de 24 zile aducând în
general un succes satisfăcător costă
15 Franci incl. instrucțiune întrebuintării.
A capătă veritabil numai cind com-
mandele se vor adresa direcți către
Compania germană sanitară,
Lindenstrasse 12, Berlin (Germania). —
Comandă contra înaintării costului se
efectuează promptitudine și într'un mod
cu totul discretu.

Mare Loterie de Bani LOTERIA IMPERIALA A BRAZILIEI

In profitul copiilor născuți din sclavi născuți liberi de la 28 Septembre 1871 în
Provinciile Pernambucului.

Loteria aceasta autorizată prin decret special cu data de 25 Mai 1885 și cu Nr. 1842 este cea mai im-
portantă și cea mai mai serioasă din lume, ea se compune din 200.000 bilete numai (Nr. 1 până la 200.000)
din cari 26180 vor ieși negreșiți la cele 3 trageri cari se vor face oficial în fața autorităților competente.

Tragerile au fost amânate pentru a se face irevocabil în zilele de 15 Decembre, 18 Decembre și 21 Decembre 1886.

Inteia trageră de la 15 Dec. 1886 Detaliul Primelor.	A doa trageră de la 18 Dec 1886 Detaliul Primelor.	A treia trageră de la 21 Dec. 1886 Detaliul Primelor.
— 1 Lot de 250.000 Franci —	1 Lot de 500.000 Franci	1 Lot de 2.500.000 Franci
1 „ 100.000 „	1 „ 125.000 „	1 „ 250.000 „
1 „ 50.000 „	1 „ 50.000 „	1 „ 125.000 „
3 Loturi de 25.000 „	4 Loturi de 25.000 „	2 Loturi de 37.500 „
6 „ 12.500 „	2 „ 12.500 „	4 „ 25.000 „
2 „ 10.000 „	8 „ 15.000 „	2 „ 12.500 „
17 „ 5.000 „	17 „ 5.000 „	10 „ 10.000 „
25 „ 2.500 „	25 „ 2.500 „	20 „ 5.000 „
40 „ 1.250 „	50 „ 1.250 „	30 „ 2.500 „
100 „ 500 „	249 „ 500 „	60 „ 1.250 „
320 „ 250 „	352 „ 250 „	99 „ 750 „
2000 „ 100 „	2000 „ 100 „	200 „ 500 „
2516 Prime 1.097.500 Franci	2710 Prime 1.527.500 Franci	20954 Prime 4.800.000 Franci

Câștigurile se vor plăti la domiciliul câștigătorului

Din 200.000 bilete, 26,180 vor câștiga negreșiți, ceea ce face că este o probabilitate pentru fie-care 8 bilete de a câștiga un Lot. După
cum se vede șansa oferită este considerabilă. Este o ocaziune unica, pentru ca cineva să încerce serios norocul și să ajungă milionar.

MARE LOT 2.500.000 FRANCI

Acel care doarec să 'și procure bilete d'ale acestei loterii trebuie se ceară înainte de 13/25 Noembrie 1886.

	Original	Franc	100	Drachme	120	Lei	116.	Ruble	40
Un bilet întreg	Original	50	60	58.	20				
O jumătate bilet	Original	25	30	29.	10				
Un sfert de bilet	Original	10	12	11.60	4				
A zecea parte de bilet	Original	5	6	5.80	2				
A două-zecea parte de bilet	Original	2.50	3	2.90	1				

Toate biletele fără excepție vor participa la câte trele tragerile, ceea ce face că cu un singur bilet poate cine-va
să câștige trei Loturi. Lista oficială a celor trei trageri va fi trimisă gratis și sub plic închis tuturor interesatilor. Cu toate
acestea câștigătorii vor fi avizați prin depeșă sau prin scrisoare privată. Câștigurile se vor plăti numai în schimbul biletelor
câștigătoare; prin urmare fie-care trebuie păstrat cu îngrijire și neatins.

Loteria aceasta este garantată prin legea care a decretat-o și prin urmare de către Stat.
Fondurile necesare pentru plata câștigurilor sunt depuse la Banca Națională a Braziliei.
Cele 10 numere cari vor câștiga cele 10 prime principale vor fi publicate, cel mai târziu la
28 Decembre 1886 în toate ziarele Orientului și lista generală și oficială va apare în nu-
mărul de la 18 Ianuarie 1887, al ziarului MONITEUR DE LA CHANCE UNIVERSELLE
din VIENNA, organul reprezentantului nostru exclusiv pentru Europa și Asia.

Trezorierul Loteriilor Imperiale din Brazilia

Comandorul Luiz de Almeida

Se găsește bilete și se pot procura prin intermediul Caselor de mai jos, cum și la direcțiile zia-
relor care vor publica prezenta circulară.

Constantinopol: la ziarul "Neologos."
Constantinopol: "Constantinopolis."
Constantinopol: la "Eastern Agency, Ca-
rakerui. Deirmen Han.
Constantinopol: la D. Faustin Coûteaux
Smyrna: la dd. Victor Caporal & Cie. Pas-
sage Jousouf Nr. 4.
Smyrna: la dd. Rantidis & Himonios.
Metelin: la d. Cléanthis Mamolis.
Carlovassy-Samos: la d. D. Joanides.
Janina: la dd. Emfietzi Frères.

Gallipolis: la D. J. Pachy.
Limassol: la Jurnalul "Alithia."
Beyrouth: la dd. Aug. Duplan & Cie.
Damas: la dd. Yansouni Frères.
Batoum: la dd. Siméonides Frères.
Xanti: la d. Démétrio Manof.
Athena: la Jurnalul "Ephemeris."
Athena: la M. X. Kyriazis, Banquier.
Athena: la Jurnalul "Acropolis."
Athena: la M. Jean C. Courtely Agent.
Kalamata: la Jean P. Parasevopoulos Not.

Syra: la direcția ziarului "Anatoli."
Syra: la direcția ziarului "Panos."
Pyrgos: la d. Sp. Chronopoulos.
Pyrgos: la d. Jean Georgacopoulos.
Patras: la d. Chr. Rigopoulos.
Patras: la d. Themistocle D. Maltéso.
Zante: la dd. Mercati & Cie.
Corfu: la d. A. Errera.
Cair: la d. Adolf Bauer.
Alexandria: la ziarul "Telegraphos."
Alexandria: la d. Adolf Bauer.

și la toți cei-alți corespondenți din Europa și din Asia ai ziarului

„MONITEUR de la CHANCE UNIVERSELLE“ de Vienne.

?! OCASIUNE RARA !?

Din cauză de strămutare la țară, se vinde cu
un preț foarte redus Casele din strada Rosetti, nr. 18,
(suburbia Staicu) cul. albastru, lângă calea Dudești.

Doritori cari vor a cumpăra sunt rugați a se adresa
chiar în aceste case, unde domiciliază proprietara.

REUMATISMUL

PODAGRA, DURERILE DE SIALE. RACELILE DIFE-
RITE, NEURALGILE, Etc. Se vindecă prin Esenția
Antireumatica Ciura. — Prețul 4 lei.

DEPOSIT LA: FARMACIA „NAȚIONALĂ“, STRADA LIPSCANI,
București, Palatul Dacia-România, București.

Hârtie maclatură (stricată) se află de vânzare la tipo-
grafia Curții Regale, Pasagiul Român. Nr. 12.

FERIȚI-VE DE CONTRAFACERII!

Se găsește în comerț produse ce port un număr care poate
să aducă confuzii cu adevăratele mele

4711 EAU DE COLOGNE

4711 SĂPUN CU GLICERINĂ

Acest 4711 Săpun cu glicerină care se deosebește prin bogatul
său c nținut de glicerină, prin compoziția lui delicată și
prin mirosul lui plăcut este cu deosebire recomandabil pentru
epidermele moi și simțitoare.

Onor. Public va face dar bine, ca să aibă produsele 4711,
distinse cu cele d'întîi premii la toate expozițiile,
să dea atențiune numărului 4711.

FABRICA DE EAU DE COLOGNE ȘI DE PARFUMERIE

GLOCKENGASSE 4711

— A LUI FERD. MÜLHENS, COLOGNA S/R. —

AGENT IN BUCUREȘTI: GUSTAV HUCH Sucr.

ANUNCIU
DE
NOROC
Invitație de participare
la norocul de câștiguri
de la marea trageră de prime garantate de Statul Hamburg
9 Milioane 880,450 mărci imperiale

Câștigurile
sunt garantate
de Stat

Invitația de participare
la norocul de câștiguri
de la marea trageră de prime garantate de Statul Hamburg
9 Milioane 880,450 mărci imperiale

trebuie numai decât câștiga neapărat
In aceste trageri avantajoase conținând după prospect numai
înec 100,000 loturi, ies câștigurile următoare, adică:

Câștigul principal este prețuit 500,000 mărci.
prima de 300,000 mărci
26 câștiguri de 10,000 mărci
56 câștiguri de 5,000 mărci
106 câștiguri de 3,000 mărci
253 câștiguri de 2,000 mărci
512 câștiguri de 1,000 mărci
818 câștiguri de 500 mărci
150 câștiguri de 300,200,150 m.
1 câștig de 70,000 mărci
31720 câștiguri de 145 mărci
1 câștig de 60,000 mărci
7990 câștiguri de 124,10,84 m.
1 câștig de 30,000 mărci
8860 câștiguri de 67,40,20 mărci
3 câștiguri de 15,000 mărci
total 50,500 de câștiguri
cari vor câștiga de sigur în 7 părți în spațiul de câte-va luni.

Câștigul principal de 1-a clasă este de M. 500,000 acela de a 2-a
clasă M. 60,000, în a 3-a M. 70,000, 4-a M. 80,000, 5-a M. 90,000,
6-a M. 100,000, în a 7-a M. 200,000 și cu prima de M. 300,000
eventual M. 500,000.

Pentru prima trageră a câștigurilor fixată în mod oficial costă
lotul original întreg numai lei 7.50 b. în aur.
jumătate lot original numai lei 3.75 b. în aur.
sfertul lot original numai lei 1.88 b. în aur.

și expediez loturi originale garantate de stat nu promisiuni
oprite cu prospectul prevăzute cu armele Statului chiar în țările
cele mai departate, dacă se trimite francat suma în note de bancă.
Fie-care participant primește imediat după trageră lista oficială,
fără a face cerere.

Trimeț de asemenea din năime gratis prospectul prevăzut cu
armele Statului conținând misele și diviziunile câștigurilor în cele 7
clase următoare.

Plata și trimeterea sumelor câștigate se face prin mine direct
și prompt și sub discreția cea mai absolută.

Orice comandă se poate face prin mandat postal. — Ru-
gan să se adreseze toate ordinele imediat până la

20 Noembrie 1886 st. n.

Samuel Heckscher Senr.,
Banchar și compoar de schimb la HAMBURG (Oraș liber).